Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento
Piazza Dante 15, 38122 Trento
Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615
uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 260 del 01/02/2023

Traduzione in cimbro

Gezoaget in Casa Moggioli dar prodjèkt euregio “Di bèlt von djungen zbisnen übargång un möglichkait”

’Z iztase gehaltet in Casa Moggioli dar earst trèff von zboate ziklo von Erta von Euregio, di trèff offe vor alle di pürgar übar kulturàl un sotziàl tème, in disan trèff izta khent gezoaget dar prodjèkt “Di bèlt von djungen zbisnen übargång un möglichkait” ’z hatta genump toal dar provintziàl asesór vor di ekonomì, nåsüach un arbat Achille Spinelli.
’Z soinda o gest zbisnen in åndarn dar diridjént von dipartimént istrutziong un kultùr vodar Provìntz Roberto Ceccato, di schual laitar Viviana Sbardella un di djeneràl diridjenten von Åmt vor di arbat Stefania Terlizzi.
Dar prodjèkt gezoaget atz 31 von hoachnach bartze gruntn aftna nåsüach boda bart innvången 12.000 djunge un bart khemmen vürgevüart pittnåndar von Euregio un åndre emtar von drai lentar. Vor in Trentino: Dipartimént istrutziong un kultùr vodar provìntz, Dipartimént vo Psikologi un khenn bizzschaft vodar Universitét vo Tria, IPRASE un Åmt vor di arbat; vor da autonome Provìntz vo Poatzan: ’Z Åmt vor di schual un profesionèll orientamént un vorz land Tiról dar Dipartimént vor di arbat un kamòuschaft.
“Di zukunft von djungen iz dar earst tèma vor a öffentlesche istitutziong un aftz ditza izta khent geredet afte Djeneràl State vor di Arbat o bodase soin djüsto gemacht verte vor bintsche, asó o azpe nåstian in zaitn vodar übargång” asó hatta khött dar asesór Spinelli. “Nåstian in djungen boda lem zaitn boda bèksln, saiz vor bazta ågeat dar schual saiz vor di arbat, pitt allz daz sèll boda dise zaitn nåtrangen, nèt bizzan baz zo impaitanen un allz ummaz mochan detzidarn soi zukunft, åhevante von djar vodar mittlschual sin afte universitét iz gåntz bichte. ’Z lem lekk vür in laüt zo mocha zornìrn mearare vert un di öffentleschen emtar mochan mang redjarn dise übargång, opfrante laüt boda khånen nåstian in djungen, haltante però o kunt vo baz da håm mångl di firme o, zoagante asó bazta iz pezzar tüan.
Di bèlt vodar arbat in ta’ vo haüt bill djunge boroatet vor daz sèll bosa gian zo tüana un ditza mage khemmen gesichart pittnar schual boda boroatet garade vor ditza. Vor daz sèll dar Sistèm Trentino sidar ettlana zait vüart vür an protzèss zo orientara di djungen auz un auz, legante panåndar schual, profesionéll formatziong, un di bèlt vodar arbat” hatta no khött dar asesór Spinelli.

https://www.youtube.com/watch?v=HKfZ14ynRqc&t=8s

Offetünante in trèff dar djeneràl sekretardjo von Euregio Marilena Defrancesco hatt untarstricht bia bichte ’z iz arbatn pittnåndar zbisnen alln in sèlln boda nåstian in djungen un hatt gedenkht ke dar Euregio Tiról-Südtiról-Trentino, sin vo baldar iz khent augelekk ’z djar 2011, habe hèrta gehaltet di djungen azpe mitte vo soinar arbat un übarhaup untar dar trentinar vorsitzarum 2021-2023 boda dar spruch von Euregio iz pròpio “dar Euregio iz djung”.

Sbardella un Ceccato håm geredet vo bia ma mochtze orientarn åhevante vo khindar au sin balma khent groaz, ditza iz diferént nå dar eltom un di übargång vo aniaglaz: in pasarn vo khinn atz djungare mochtma schaung daz earst vo allz zo macha krescharn ’z mentsch khinn-sudjånt. Vo gröazar au zornirante da obarschual zo macha a bòtta verte da mittlschual, mochtma åhevan abezolirna un zo informara baztada iz zo maga tüan, ditza mocht soin någeholft von schualn un vo alln in sèlln boda nåstian in djungen. Dar Trentino trakk vür ettlane initziativan un guate arbatn gepuntet in tèma von orientamento: ’z soinz baispil “Trentino Orienta” un dar portàl Vivoscuola, ma bichte izta dar portfolio boda mage helvan zo machanen an bege in lem. Nèt zo vorgèzza izta dar ruòl vo IPRASE abezolirna di maistre un di hilfe boden khint gètt durch an orientatìf didaktika boda gelånk zo macha auvarkhemmen in talént un daz sèll boda di djungen sèlbart soin guat zo tüana.

https://www.youtube.com/watch?v=PGnTn-kdDKM&t=1s

https://www.youtube.com/watch?v=xjmtQaNxVkY&t=1s

In earst toal von trèff, di Raffaella Di Iorio von Euregio hatt gedenkht bia ’z izta khent augelekk disar prodjèkt un an åndadar pellare o, hèrta augehaltet von Euregio untar dar tirólar vorsitzarum, aftn tèma von lem von djungen. Dena di Stefania Terlizzi von Åmt vor di Arbat hatt augeroatet di stèpfln boda soin khent gemacht zo riva atz disa vürlegom. “Daz sèll boda iz mearar gehöart vo alln, iz süachan zo lega hèrta mearar panåndar schual un bèlt vodar arbat, gianante nå naüge beng o. Vor daz sèll hattma pensàrt abezolirna pezzar di laüt boda håm zo tüana pinn orientamento, haltante kunt von sèll bosa håm zo geba sèlbart un stianaten mearar nåmp o, baispil nützante di naüng teknodjìan un schupfante aftaz sèll boda khint khött “auto-orientamento” asó hattze khött.

https://www.youtube.com/watch?v=8q7ac1uSZvs&t=1s

Zbisnen in teknische boda håm geredet, dar Franco Fraccaroli, profesór vodar Universitét vo Tria, hatt khött von bichtegarstn psiko-sotzial resorse boda khemmen inngevånk in kreschran vo khinn atz djung. Khennen un bizzan un in da gelaichege zait soin guat zo halta offe ’z hirn, dise zboa sachandarn håm sichar an un gåntz bichtegen ruòl, ma soin guat auzohalta un vorstian ke ma sait guat zo giana vür, ditza o gitt zuar zo stiana zo vuazan balda di sachandarn nèt gian garècht. Soin guat zo höarase garècht pitt se sèlbart un soin sichar von sèll boma sait guat zo tüana iz dar djüst bege zo giana vürsnen azpe z’ hatt z’soina, saiz ka schual, saiz afte arbat, un no, håm lust zo lirna un stian gerècht pinn åndarn laüt gitt o zuar zo maga krescharn un gian vür in lem.

Dar Francesco Pisanu, von Åmt boda schètzt di schual politike von Istrutziong Dianst vodar Provìntz hatt vürgelekk di bichtegarstn arbatn boda bartn khemmen gemacht in di drai lentar. In earst toal vodar nåsüach bartma darkhennen baztada berat pezzar zo tüana durch an formulàr un interviste. Dena bartma auzmachan baz zo tüana un seng bia vürzovüra di lånt poitike. Pitt mearare baispil bartma helvan abezolirna berda arbatet in disan sektor un didjitàln prodjèkte vo “auto-orientamento” bartn khemmen augelekk vor di studjént vodar mittlschual un vodar obarschual. Dar prodjèkt bartze machan verte pittnan test boma bart seng biavl ditza hatt varlért.

Auz pan mòrgas håmda genump ’z bort zboa natzionàln espèrte aftn tèma von orientamento un bia zo kreschra di djungen. Dar Damiano Previtali, vorsitzar von provintziàl komitatt boda schètzt in schual sistèm von Trentino un diridjént von Ministèr vor di Istrutziong un merito, hatt geredet von naüng linee guida von Ministèr übar dise argoméntn un von prodjèkt “Transizioni” haltante o kunt von gèlt boda magat khemmen zuargètt von PNRR aftz dise prodjèkte. Durch video hatta geredet dar Giorgio Vittadini vodar universitét Milano Bicocca, bodase iz untarhaltet übar di "competenze non cognitive". Daz sèll boma hatt darvért übar disan kompeténtzan khütt ke dise trèffan mearare kontèkste von lem vo alle tage von djungen: saiz atz bia da krescharn, saiz in di arbat un in djenràl atz allz daz sèll boda ågeat in stian garècht in di bèlt boma sait. Asó

iz gåntz bichte vor di schual, vor di arbat, haltn dise kompetentzan azpe bichtege ziln zo gelånga durch edukatìf un formatìf schütz, asó azpe da sa khint getånt in Trentino in dise lestn djardar.

Da gekhluppet: Slide Åmt vor di Arbat

Fotografian un film von Prèss Åmt
https://www.youtube.com/watch?v=kVi3F99tZXo&t=1s

Download pildar un interviste da: https://bit.ly/40kjLph

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(cdt)